

## APPONYI A SEBESÜLTEKÉRT.

Budapestről jelentik augusztus 12-én: Apponyi Albert gróf a tegnapi nap folyamán fölkereste Hazai Samu báró honvédelmi minisztert és följajánlotta neki a honvédelem érdekében személyes szolgálatait. Együttal közölte Apponyi a honvédelmi miniszterrel azt

is, hogy éberhardti kastélyát a sebesültek számára rendelkezésre bocsátja. Hazai miniszter Apponyi mindkét ajánlatát köszönettel vette tudomásul és kijelentette, hogy örömmel fogja igénybe venni szolgálatait. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

## A királygyilkosok vallomása hivatalos ismertetésben.

(St.) Ahoz a jegyzékhez, amelyet a Monarchia a Szerbiához intézett demanche-val egyidejűleg az európai hatalmakhoz intézett, csatolva van a többi között a néhai trónörökös-pár gyilkosainak vallomása is.

Princip Gavriilo, Cabrinovic Nedeljko, Grabez Trifko, Cubrilovic Vaso és Popovic Cetres beismerik, hogy a szökésben lévő Mehmedbasic Mehmeddel Ferenc Ferdinánd főherceg meggyilkolása végett összeesküvés! szöttek és bombákkal részben, ezenkívül browning pisztolyokkal felszerelve, 1914. június hó 28-án ő Fenségének Szarajevóban eszközölt sétakocsizása alkalmával a tervezett merénylet végrehajtása céljából lesbe állottak.

Cabrinovic Nedeljko beismeri, hogy az összeesküvők közül mint első a főherceg urkocsija felé bombát dobott, amely célt tévesztett és felrobbanása alkalmával a főhercegi autómobil követő kocsit utasait sértette meg.

Princip Gavriilo beismeri, hogy egy browning pisztolyból két lövést intézett a főhercegi autómobilra, amely lövések által Ferenc Ferdinánd főherceg és Hohenberg Zsófia hercegasszony halálosan megsérültek. Mindkét tettes bevallotta, hogy tettének végrehajtásánál ölési szándék volt. Ezen vallomások az eszközölt nyomozások eredményével teljes beigazolást nyertek és meg van állapítva, hogy néhai Ferenc Ferdinánd főherceg és néhai Hohenberg Zsófia hercegasszony a Princip Gavriilo lövései következtében haltak meg.

Vádoltak egymással nagyjában egyezően a vizsgálóbíró előtt következő vallomásokat tettek:

Princip a merénylet kivitelének tervét 1914. áprilisban csinálta meg Belgrádi tartózkodása idején, midőn az ottani kávéházban számos szerb tanulóval érintkezett. Szándékát ismerősével, a szintén Belgrádban tartózkodó Cabrinoviccsal beszélte meg, aki akkor már szintén foglalkozott hasonló gondolatokkal és aki a merényletben való részvételre azonnal késznek nyilatkozott. Abban a körben, amelyben Princip és Cabrinovic forogtak, gyakran volt szó a főherceg elleni merényletről, mert a főherceget mint a szerb nép veszedelmes ellenségét tekintették.

A büntett végrehajtásához szükséges bombákat és fegyvereket, mivel azok bevásárlására pénzüik nem volt, előbb Pribicevic Milán szerb őrnagytól vagy a Narodna odbramától szándékoztak beszerezni Princip és Cabrinovic. Mivel azonban Pribicevic őrnagy és az egylet vezetőtagja, Dacic Zivojin elutasztak volt, elhatározták, hogy a fegyvereket ismerősüktől, az egykori komitási Ciganovic Milan államvasúti hivatalnoktól igyekeznek beszerezni.

Egy intím ismerős közvetítésével Princip érintkezésbe lépett Ciganoviccsal. Ciganovic felkereste Principet, a tervezett merényletről beszélt vele, azt mindenben helyeselte, végül megjegyezte, hogy még megfontolja, hogy a fegyvereket előteremtse-e. Cabrinovic is beszélt Ciganoviccsal a fegyverek végett.

Husvétkor a szintén Belgrádban időző Grabez Trifkot is beavatták a titokba; Grabez a saját vallomása szerint a közreműködésre szintén késznek nyilatkozott.

A rákövetkező időkben Princip a merénylet végrehajtásáról ismételt beszélgetést folytatott Ciganoviccsal.

Közben Ciganovic a merénylet ügyében megegyezett a vele szoros baráti viszonyban álló Tankosic Voja őrnaggyal is, aki erre a célra browning-pisztolyokat rendelkezésére bocsátott.

Graber, Princip és Cabrinovic vallomásaival egyezően beismeri, hogy május 24-én Tankosic őrnagyot Ciganovic kíséretében a lakásán meglátogatta. A bemutatkozás után Tankosic Grabeznek ezt mondta: „Te vagy az? El vagy határozva? mire Grabez azt válaszolta: „Én vagyok az“.

Akkor Tankosic azt kérdezte: „Tudtok-e revolverrel lőni?“ és mikor Grabez erre nemmel felelt, Tankosic azt mondta Ciganovicnak: „Én adok neked egy revolvért, menj és oktasd őt a lövésben“.

Erre Ciganovic Principet és Grabez a topcideri katonai lőtérre vezette és az a lövölde melletti erdőben a browningpisztolyokkal való célbalövésre oktatta. Itt Princip látszott a jobb lövőnek. Ciganovic Principet, Grabez és Cabrinovicot a nekik később átadott bombák kezelésére is kioktatta.

Az egyező vallomások szerint 1914. május 27-én Ciganovic átadott Princip, Cabrinovic és Grabeznek hat bombát, négy browning revolvért, elegendő mennyiségű lőszert és egy ciankálival telt üveg tubust, hogy a titok megőrzése végett magukat megmérgezhessék. Ezenkívül pénzt is adott nekik Ciganovic.

Princip már husvétkor megismertette merénylettervét Ilie Daniloval. Mikor Sarajevóba visszatért, Ilie újra felkereste, hogy a merényletben való részvételre még néhány személyt toborozzon, hogy az biztosan sikerüljön. Erre a célra Ilie a vallomások szerint Cubrilovic Jaso, Popovic Cetro és Mehmedet nyerte meg.

## Hogyan hozták be a bombákat és fegyvereket.

A merénylet végrehajtásával csak egy bombát használtak fel. A többi öt bombát a rendőrség Sarajevóban később kerítette elő.

Ezek a bombák birói szakértői vélemény szerint szerb kézi gránátok, melyek egyénileg állítottak elő és katonai célokra voltak szánva. Teljesen azonosak azokkal a 21 bombával, amelyet az 1913. évben Buckónál a Szávában találtak s amelyek részben még eredeti csomagban voltak, amelyből kétségtelen biztonsággal megállapítható volt, hogy a kragujeváci fegyvertárból valók.

Ezzel az is bebizonyult, hogy a Ferenc Ferdinánd főherceg elleni merényletnél használt gránátok szintén a kragujeváci hadsereg szertárából származnak.

Grabez a neki és cinkostársainak átadott bombákat egyszerűen kragujeváci bombáknak nevezi.

Princip e tekintetben a következőket vallja: Ciganovic azt mondta Cabrinovicnak, Grabeznek és Principnek, hogy utjukat Sabacra és Somicán kersztül Tuzlára vigyék és ott Jovanovic Miskóhoz forduljanak, aki a fegyvereket majd átveszi. Egyelőre Sabacra kellett nekik menni és ott Popovic Ráde őrnagynál kellett jelentkezni, aki számára Ciganovic egy cédulát adott, amelyet Princip vett át. A három összeesküvő a fegyverekkel együtt május 28-án hagyta el Belgrádot. Sabacra Princip átadta Ciganovicotól kapott cédulát Popovic őrnagynak, aki erre mindhárom embert a parancsnokságra vezette és számukra egy utlevelet állított ki, amelyben igazolja, hogy egyikük pénzügyőr, a másik pedig pedig ennek bajtársa. Az utlevélben benne volt ennek az állítólagos pénzügyőrnek a neve, de ezt Princip elfelejtette. Popovic őrnagy egy lezárt írást is adott át ugyanakkor nekik, amely a boszniai határkapitányhoz vola intézve, akinek neve Pravanovic, Pradanovic, vagy Predojevic volt.

Princip, Cabrinovic és Grabez Sabacra töltötték az éjszakát és másnap reggel utaztak vasuton Lovnicára és pedig a Popovic őrnagy által adott utlevél alapján féljegygyel. Délben érkeztek Lovnicára, ott átadták a határkapitánynak Popovic őrnagy levelét, amelyben csak ennyi volt: „Nézd, hogy ezeket az embereket fogadd és ahol tudod, átvedd“.

A határkapitány azt mondta, hogy a finánc őrsemeit a határtól elhívja és a három embert a legbiztosabb emberére bizza. Ezután telefonált és a három cinkost másnap reggel 7 órára irodájába rendelte.

Másnap reggel megegyezett a három összeesküvő, hogy Cabrinovic a Grabez utlevelét nyitlan Zromilki uton megy, Princip és Grabez azonban a határt titokban lépik át. Ezt a tervet a határkapitánnyal megbeszéltek és elhatározták, hogy Ljesnicából egy fináncőrszem, névszerint Grbic, Principet és Grabet az ő őrházába viszi és a határon átjuttatja. Cabrinovic Zvornich irányában Banjakoviljácára ment gyalog. Princip és Grabez, Grbic fináncsal együtt Jesnicára kocsiztak, ahol a bombákat és revolvereket egy szállodai szobában tették le. Egy alkalommal Grbic finánc is látta ezen tárgyakat. Princip maga titokzatosnak nevezte ezen utjukat.

Grabez lényegében megegyezően vallott Principkel, de hozzáfűzte, hogy Grbic nevezett, mikor a bombákat és a revolvereket látta, csupán azt kérdezte, hogy boszniába hova mennek ezekkel a bombákkal. A finánc bizonyára úgy vélte, hogy Grabeznek és Principnek missziója van.

Grbic és egy másik finánc Principet és Grabez csomalkon a Drina egy szigetéhez vitték. Ott Grbic arra utasította őket, hogy egy parasztra várjanak, az viszi majd el őket. Másnap reggel egy paraszt jött, aki aztán éjjel a mocsáron kersztül és a hegységen keresztül Priboj környékére vitte, ahol az ottani tanítónak, Cubrilovicnak adta át őket továbbállítás végett.

Cubrilovic vitte aztán Jovanovic Miskóhoz Tuzlára őket.

Cabrinovic vallomásában Principkel és Grabezzel egyezően adja elő elválásuk időpontját az utat, kiegészítésképp csupán azt fűzi hozzá, hogy Popovic őrnagy nekik elbeszélte, hogy az érkezésük előtt való nap jött Belgrádból Sabacra.

Loznicában Cabrinovic, Princip és Grabez elhatározták, hogy elválnak, mert vesélyes volna hármajuknak együtt menni. A loznicei határkapitány ezen elhatározás után megdicsérte őket és Cabrinovicnak egy le-

Vendéglőben

KÁVÉHÁZBAN

Fűszerkereskedésben

Csemegeüzletben

MINDENÜTT KÉRJEN HATÁROZOTTAN

SZT. ISTVÁN

duplamalátasört.

Csak ez az eredeti, a valódi!!!

ÓVAKODJÉK

az UTÁNZATOKTÓLI